
Les i nr. 16/2021

LES MER OM

Rastløse bein i allmennpraksis

Rastløse bein er forholdsvis enkelt å diagnostisere. De fleste pasienter lever greit med tilstanden, og kun et mindretall trenger behandling. Men rastløse bein kan også gi redusert livskvalitet og dårlig funksjonsnivå. Blant rundt 2 600 pasienter som ventet på time hos fastlege, oppga rundt 14 % å ha rastløse bein. Rundt halvparten av disse oppga at de var mye plaget, men bare et fåtall brukte legemidler mot sine plager. Mange oppga også å ha irritabel tarm, kronisk utmattelse og kroniske smerter. Dette viser en spørreskjemaundersøkelse ved flere fastlegekontorer.

Leder: Rastløse bein er et folkehelseproblem

Originalartikkel: Rastløse bein – en studie fra allmennpraksis

Karakteristisk utslett som gir diagnosen

Langvarig ubehandlet borreliainfeksjon kan gi uspesifikke symptomer og et utslett som er lett å overse, spesielt hos eldre. Utslettet ved acrodermatitis chronica atrophicans er oftest lokalisert på føtter, initialt som blållilla misfarging og hevelse, etter hvert også med fibrose og hudatrofi.

Veggedyr er vingeløse insekter som kan leve skjult i sprekker og hulrom i senger og sofaer. Om natten forlater de sitt skjulested for å suge blod fra eksponert menneskehud. Dette gir pasienten kløende, grupperte hudlesjoner som kan minne om urticaria. Utslettet går tilbake etter sanering av kilden.

Kort kasuistikk: Acrodermatitis chronica atrophicans ved langvarig borreliainfeksjon

Medisinen i bilder: Bitt av veggedyr

Problemer er gode læringskilder

Moderne sykehus er høyrisikobedrifter, der feil gjøres og problemer oppstår hver eneste dag. Slike hendelser er et godt grunnlag for læring. Ved Anestesiavdelingen ved St. Olavs hospital blir små og store anestesiproblemer systematisk registrert i pasientjournalen og gjenstand for diskusjon i ulike møter. Målsetningen er at alle uforutsette hendelser skal føre til refleksjon, læring og bedre pasientsikkerhet. En god læringskultur forutsetter tillit, åpenhet og støtte i hele staben. Konseptet *Lærerike hendelser* kan være relevant for flere spesialiteter enn anesthesiologi.

Kronikk: Kultur for bedre pasientsikkerhet

Publisert: 8. november 2021. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.21.16.03

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 4. juni 2026.